

НАЗВА КУРСУ

Вища математика. Частина 2. Інтегральне числення і диференціальні рівняння

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>					
Галузь знань	<i>G Інженерія, виробництво та будівництво</i>					
Спеціальність	<i>G1 Хімічні технології та інженерія</i>					
Освітня програма	<i>Промислова екологія та ресурсоефективні чисті технології</i>					
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>					
Форма навчання	<i>очна (денна)</i>					
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>					
Обсяг дисципліни	<i>180 / 6 кредитів</i>					
		Лекції	Практичні заняття (семінари)	Лабораторні заняття (комп'ют. практ.)	Індив. заняття	CPC
	Години	30	44	0	0	106
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен	Залік	МКР (кількість)	РГР, РР, ГР (кількість)	ДКР (кількість)	Реферат (кількість)
	+	-	1	1	0	0
Розклад занять	<i>На сайті університету, на сайті ІХФ</i>					
Мова викладання	Українська					
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Дюженкова Ольга Юріївна, доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук olgaduzen@gmail.com ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8146-0134 Практичні заняття: Дюженкова Ольга Юріївна, доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук					
Розміщення курсу	Сайт кафедри, інформаційні ресурси в бібліотеці					

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності логічного мислення, розвитку їх здібностей та інтелекту; оволодіння основами сучасного математичного апарату, необхідного для розв'язання практичних задач; вміння використовувати методи математичного аналізу в інженерних розрахунках, скласти найпростіші моделі реальних процесів, розв'язувати прикладні задачі та аналізувати одержані результати.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 09 Здатність використовувати положення і методи фундаментальних наук для вирішення професійних задач.

Програмні результати навчання

ПРН 01 Знати математику, фізику і хімію на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми.

ПРН 10 Обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефахівцями, аргументувати власну позицію.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

«Вища математика. Частина 2» належить до циклу загальної підготовки фахівців інженерних спеціальностей, слідує після вивчення дисципліни «Вища математика. Частина 1» і забезпечує вивчення дисциплін професійної підготовки «Процеси та апарати хімічних виробництв» та «Обчислювальна математика та програмування».

3. Зміст навчальної дисципліни

1. *Диференціальне числення функції багатьох змінних.* Поняття функції багатьох змінних, границя і неперервність. Частинні похідні та їх застосування. Екстремум функції двох змінних.

2. *Інтегральне числення функції однієї змінної:* Невизначений інтеграл, методи інтегрування. Інтегрування раціональних, тригонометричних та ірраціональних функцій. Визначений інтеграл та його застосування.

3. *Диференціальні рівняння:* Диференціальні рівняння, основні поняття. Основні типи диференціальних рівнянь першого порядку та методи їх розв'язування. Лінійні диференціальні рівняння вищих порядків.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література

1. Вища математика [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за інженерними спеціальностями / М. Є. Дудкін, О. Ю. Дюженкова, І. В. Степахо ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 449 с.

2. Дубовик В. П. Вища математика: навч. посіб. / В. П. Дубовик, І. І. Юрик. – К.: Ігнатекс-Україна, 2013. – 648 с:

3. Дубовик В. П. Вища математика: Збірник задач: навч. посіб. / В. П. Дубовик, І. І. Юрик, І. П. Вовкодав К та ін. – К.: Ігнатекс-Україна, 2011. – 480с.

4. Дюженкова О. Ю. Методичні вказівки з вищої математики для студентів інженерних спеціальностей / О. Ю. Дюженкова. – К.: Компринт, 2017. – 192 с.

5. Зайцев Є. П. Вища математика: інтегральне числення функцій однієї та багатьох змінних, звичайні диференціальні рівняння, ряди: навч. посіб. / Є. П. Зайцев. – К.: Алерта, 2018. – 608 с.

6. Клепко В. Ю. Вища математика в прикладах і задачах: навчальний посібник / В. Ю. Клепко, В. Л. Голець. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 594 с.

Додаткова література

1. Вища математика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / К. Г. Валєєв, І. А. Джалладова, О. І. Лютий та ін. – К.: КНЕУ, 2002. – 606 с.

2. Герасимчук В. С. Вища математика. Повний курс у прикладах і задачах. Невизначений, визначений та невластні інтеграли. Звичайні диференціальні рівняння. Прикладні задачі / В. С. Герасимчук, Г. С. Васильченко, В. І. Кравцов. – К.: Книги України ЛТД, 2010. – 470 с.

3. Денисюк В. П. Вища математика. Модульна технологія навчання. Навч. посібник: (у 4 частинах). Ч.2 / В. П. Денисюк, В. К. Репета – К: Книжк. вид-во Нац. авіац. ун-ту, 2005. – 276 с.

4. Дюженкова Л. І. Вища математика: Приклади і задачі. Посібник / Л. І. Дюженкова, О. Ю. Дюженкова, Г. О. Михалін. – К.: Видав. центр «Академія», 2003. – 624 с.

5. Овчинников П. П. Вища математика: підручник. У 2 ч. Ч. 1. Лінійна і векторна алгебра. Аналітична геометрія. Вступ до математичного аналізу. Диференціальне і інтегральне числення / П. П. Овчинников, Ф. П. Яремчук, В. М. Михайленко. – К.: Техніка, 2003. – 600 с.

6. Практикум з вищої математики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Юртин, О. Ю. Дюженкова, О. Б. Жильцов та ін. – К.: МАУП, 2003. – 248 с.

7. Соколенко О. І. Вища математика: Підручник / О. І. Соколенко. – К.: Видав. центр «Академія», 2002. – 432 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

На лекційних заняттях – конспект (електронний варіант) лекції, постановка проблеми, мотивація і аргументація матеріалу, пояснення, приклади для ілюстрації теоретичних понять, проблемні завдання.

Перелік лекцій

Лекція 1. Функція багатьох змінних. Границя і неперервність. Частинні похідні. Поняття функції багатьох змінних. Область визначення і графік функції двох змінних. Границя і неперервність функції. Частинні похідні. Повний диференціал функції та його застосування до наближених обчислень.

Лекція 2. Застосування частинних похідних. Екстремум функції двох змінних.

Рівняння дотичної площини та нормалі до поверхні. Похідна за напрямом. Градієнт функції. Екстремум функції багатьох змінних.

Лекція 3. Невизначений інтеграл, властивості, методи інтегрування.

Первісна функції. Означення невизначеного інтеграла та його властивості. Таблиця інтегралів. Методи інтегрування у невизначеному інтегралі: безпосереднє інтегрування, заміна змінної, інтегрування частинами.

Лекція 4. Інтегрування раціональних функцій.

Основні відомості про цілу раціональну та дробово-раціональну функції. Розклад правильного раціонального дробу в суму елементарних дробів. Інтегрування елементарних раціональних дробів (чотирьох типів). Інтегрування довільної дробово-раціональної функції.

Лекція 5. Інтегрування тригонометричних функцій.

Інтегрування тригонометричних функцій, основні випадки. Універсальна тригонометрична підстановка. Підстановки, що спрощують інтегрування тригонометричних функцій.

Лекція 6. Інтегрування ірраціональних функцій.

Інтегрування основних типів ірраціональних функцій. Дробово-лінійні та тригонометричні підстановки. Інтеграли, які не виражаються через елементарні функції.

Лекція 7. Визначений інтеграл, його властивості та методи інтегрування.

Задачі, що приводять до поняття визначеного інтеграла. Означення визначеного інтеграла та його властивості. Формула Ньютона-Лейбніца. Методи інтегрування у визначеному інтегралі.

Лекція 8. Геометричні та фізичні застосування визначеного інтеграла.

Геометричні застосування визначених інтегралів: обчислення площі фігури, довжини дуги кривої, об'єму тіла обертання. Фізичні застосування визначених інтегралів: обчислення роботи змінної сили, шляху, пройденого тілом, маси дуги кривої, координат центра маси кривої.

Лекція 9. Невласні інтеграли.

Невласний інтеграл першого роду (на нескінченному проміжку інтегрування). Невласний інтеграл другого роду (від необмеженої функції). Дослідження невластивих інтегралів на збіжність. Ознаки збіжності.

Лекція 10. Диференціальні рівняння першого порядку. Основні поняття.

Задачі, які приводять до диференціальних рівнянь. Диференціальні рівняння першого порядку, основні поняття. Загальний і частинний розв'язки рівняння, теорема про існування та єдиність розв'язку, задача Коші.

Лекція 11. Основні типи диференціальних рівнянь першого порядку.

Диференціальні рівняння з відокремлюваними змінними. Однорідні диференціальні рівняння першого порядку. Лінійні диференціальні рівняння першого порядку. Рівняння, які зводяться до лінійних. Рівняння Бернуллі.

Лекція 12. Диференціальні рівняння вищих порядків.

Означення диференціального рівняння вищого порядку, загальний та частинний розв'язки рівняння, теорема про існування та єдиність розв'язку, задача Коші. Диференціальні рівняння, що допускають пониження порядку.

Лекція 13. Лінійні однорідні диференціальні рівняння вищих порядків.

Лінійні однорідні диференціальні рівняння вищих порядків. Лінійна залежність функцій, визначник Вронського (вронскіан). Характеристичне рівняння. Структура загального розв'язку лінійного однорідного рівняння.

Лекція 14. Лінійні неоднорідні диференціальні рівняння вищих порядків.

Лінійні неоднорідні диференціальні рівняння другого порядку. Структура загального розв'язку. Метод варіації довільних сталих (метод Лагранжа).

Лекція 15. Лінійні неоднорідні рівняння другого порядку зі сталими коефіцієнтами.

Лінійні неоднорідні диференціальні рівняння другого порядку зі спеціальною правою частиною. Застосування диференціальних рівнянь.

На практичних заняттях – типові завдання і задачі підвищеної складності, які дають змогу засвоїти основні математичні поняття та їх властивості, виробити вміння використовувати матеріал для самостійного розв'язування задач.

Перелік (орієнтовний) практичних занять

Практичне заняття 1. Функція багатьох змінних. Область визначення функції. Частинні похідні функції багатьох змінних.

Практичне заняття 2. Застосування частинних похідних. Екстремум функції двох змінних.

Практичне заняття 3. Метод заміни змінної у невизначеному інтегралі.

Практичне заняття 4. Метод інтегрування частинами у невизначеному інтегралі.

Практичне заняття 5. Інтегрування елементарних раціональних дробів.

Практичне заняття 6. Інтегрування дробово-раціональних функцій.

Практичне заняття 7. Інтегрування тригонометричних функцій.

Практичне заняття 8. Інтегрування ірраціональних функцій.

Практичне заняття 9. Обчислення визначених інтегралів.

Практичне заняття 10. Геометричні та фізичні застосування визначеного інтеграла.

Практичне заняття 11. Невласні інтеграли, дослідження на збіжність.

Практичне заняття 12. Підсумкове заняття по темі «Інтегральне числення функції однієї змінної»

Практичне заняття 13. Розв'язування диференціальних рівнянь першого порядку. Рівняння з відокремлюваними змінними.

Практичне заняття 14. Однорідні диференціальні рівняння першого порядку.

Практичне заняття 15. Лінійні диференціальні рівняння першого порядку. Рівняння Бернуллі.

Практичне заняття 16. Диференціальні рівняння, що допускають пониження порядку.

Практичне заняття 17. Лінійні однорідні диференціальні рівняння вищих порядків.

Практичні заняття 18-19. Лінійні неоднорідні диференціальні рівняння другого порядку зі сталими коефіцієнтами і спеціальною правою частиною.

Практичне заняття 20. Лінійні неоднорідні диференціальні рівняння другого порядку. Метод Лагранжа (варіації довільних сталих).

Практичне заняття 21. Застосування диференціальних рівнянь.

Практичне заняття 22. Підсумкове заняття по темі «Диференціальні рівняння» (МКР).

6. Самостійна робота студента

Види самостійної роботи – опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до аудиторних занять, розв'язання домашніх завдань, виконання розрахункової роботи (розбивається на частини відповідно до семестрових планових атестацій).

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Дотримання положень «Кодексу честі КПП ім. Ігоря Сікорського» (розділи 2 та 3). Співпраця студентів при розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді кожний студент захищає самостійно. Взаємодія студентів під час іспиту категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів університету щодо академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування на заняттях, написання модульної контрольної роботи (МКР) та розрахункової роботи (РР).

Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен.

Загальна кількість рейтингових балів у семестрі (100 балів) є сумою *рейтингу за навчальну роботу* (максимум 50 балів) та *балів за екзаменаційну роботу* (максимум 50 балів), тобто максимальний рейтинг за навчальну роботу складає 50% від загального рейтингу вивчення курсу.

Рейтинг за навчальну роботу складається із балів, які студент отримує за модульну контрольну роботу (24 бали); розрахункову роботу (10 балів); відповіді на заняттях і виконання домашніх робіт (8 балів); захист контрольних та розрахункових робіт, включаючи теоретичні питання (8 балів). Модульна контрольна робота і розрахункова робота складаються з кількох тематичних частин, які виконуються після вивчення відповідних тем. Якщо контрольна (розрахункова) робота виконана повністю правильно і здана вчасно, то вона оцінюється максимальною кількістю балів за умови її захисту студентом.

Умови допуску до семестрового контролю: виконання практичних і домашніх робіт, мінімальна позитивна оцінка за модульну контрольну роботу (60%), зарахування розрахункової роботи, відпрацювання пропущених занять, рейтинг за навчальну роботу не менше 30 балів. Студент допускається до складання екзамену у випадку, якщо він виконав всі види робіт до початку сесії.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Передбачається можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних курсів за відповідною тематикою.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук
Дюженкова Ольга Юріївна

Ухвалено кафедрою математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ (протокол № 9 від 25.06.2025 р.)

Погоджено Методичною радою ІХФ (протокол № 11 від 27.06.2025 р.)